

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-36/20-C

Název	Mateřská škola pro zrakově postižené, České Budějovice, Zachariášova 5
Sídlo	Zachariášova 5, 370 04 České Budějovice
E-mail	spec.mscb@mybox.cz
IČ	60077689
Identifikátor	600022269
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Michalová
Zřizovatel	Jihočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Zachariášova 5, 370 04 České Budějovice U Trojice 784/11, 370 04 České Budějovice
Termín inspekční činnosti	14. 1. 2020 – 16. 1. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Mateřská škola pro zrakově postižené, České Budějovice, Zachariášova 5 (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy, školní jídelny, školní jídelny-výdejny a speciálně pedagogického centra, jehož spádovou oblastí je celý Jihočeský kraj. V pěti třídách se

k termínu inspekční činnosti vzdělávalo 60 dětí s potřebou podpůrných opatření. Tým odborníků je těmto dětem zajišťována ucelená péče. Činnost speciálně pedagogického centra (dále „SPC“) je zaměřena zejména na poradenskou podporu dětí, žáků a studentů (dále „klientů“) se zrakovým postižením. Dvěma stům třinácti klientům poskytuje komplexní speciálně pedagogickou a psychologickou diagnostiku, vydává zprávy a doporučení ke vzdělávání vycházející z jejich aktuálních potřeb. Množství přijatých žádostí k předškolnímu vzdělávání i poskytnutí poradenských služeb má dlouhodobě ustálený charakter.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy, která působí ve své funkci od roku 2017, vypracovala na základě analýzy předchozího období a ve spolupráci se všemi zaměstnanci školy plán rozvoje. Zaměřuje se na všechny oblasti předškolního vzdělávání a společně s podporou zřizovatele postupně naplňuje své záměry týkající se zkvalitňování prostor školy a materiálního zázemí. Při řízení školy se opírá o jasně nastavená pravidla a mechanismy, organizace školy je efektivní a účelná. V součinnosti se svou zástupkyní klade důraz na poskytování kvalitního předškolního vzdělávání, vytváření pozitivního klimatu, vzájemnou toleranci a rozvoj pedagogické spolupráce, což potvrdila vysoká míra shody ve vyjádřeních pedagogů. Díky úzké spolupráci s vedoucí SPC, která aktivně řídí poradenský tým i poradenské procesy, se průběžně daří uskutečňovat koncepční záměry. Vzájemná konstruktivní komunikace a sdílení informací se pozitivně odráží v kvalitě i účinnosti poskytovaných služeb.

Vedení školy se podařilo zajistit kvalifikovaný pedagogický sbor včetně dvou asistentek pedagoga. Učitelky jsou vedeny k pravidelnému vyhodnocování své práce, na jehož základě jsou plánovány oblasti dalšího vzdělávání. V posledních školních rocích se další vzdělávání pedagogů zaměřovalo především na zvyšování kvality prováděné pedagogické diagnostiky, společné vzdělávání a rozvoj funkčních gramotností dětí. Systematická spolupráce učitelek a odborných pracovníků, například školního logopeda či ortoptických sester, vede ke kvalitnímu zajištění speciálně pedagogické péče odpovídající potřebám jednotlivých dětí. Poradenský tým SPC tvoří tři speciální pedagožky a psycholožka. Jejich kvalifikovanost i profesionalita se výrazně pozitivně promítají do kvality poskytovaných poradenských služeb, avšak jejich míru částečně omezuje absence sociální pracovnice. Oslabení týmu představuje výraznou organizační i časovou náročnost a vysokou administrativní zátěž všech odborných pracovníků.

Díky dobré spolupráci se zřizovatelem a úspěšnému čerpání finančních prostředků z projektů a grantů se škole daří systematicky zlepšovat materiální a psychohygienické podmínky předškolního vzdělávání. Celkovou rekonstrukcí dalšího místa poskytovaného vzdělávání i zateplením hlavní budovy došlo k výraznému zlepšení prostor školy. Ke zvýšení bezpečnosti dětí a zaměstnanců přispělo elektronické zabezpečení vstupů. K dalšímu posunu došlo částečnou revitalizací školních zahrad, jíž se zlepšily podmínky pro realizaci environmentální i dopravní výchovy, rozvoj pohybových dovedností dětí, vzdělávání a osvětu. Průběžné doplňování moderních didaktických i kompenzačních pomůcek a přístrojů vysoké úrovně a kvalitní vybavení tříd poskytuje pedagogům velmi dobré podmínky pro realizaci vzdělávacích záměrů. Odborné pracovny SPC připravené pro klienty podporují svým rozvržením i estetikou pocit bezpečí. Jejich materiálně-technické vybavení vhodně napomáhá plynulosti poradenských procesů. Stavebně omezené prostory SPC však neposkytují dostatek samostatných místností pro realizaci skupinových činností a neumožňují zřízení multifunkčních stimulačních pracoven.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované aktivity ve všech hospitovaných třídách vedly především k rozšiřování znalostí o přírodě. Spontánní i řízené činnosti byly vyvážené a odpovídaly potřebám i možnostem dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Respektováním jejich individuálních potřeb, partnerským a empatickým přístupem vytvářely učitelky příznivou atmosféru. Ve všech třídách jsou stanovena pravidla vzájemného soužití mezi dětmi, jejichž dodržování zvyšuje kompetence v oblasti sociální gramotnosti. Vhodnou motivací vytvářely učitelky prostor pro rozvoj vědomostí, dovedností i postojů. Cíleným zařazováním rozcviček a pohybových aktivit byly děti vedeny ke správnému držení těla i rozvoji jejich fyzické zdatnosti. V průběhu celého dne u nich učitelky rozvíjely vzájemnou pomoc a spolupráci. Samostatná práce dětí vedla k podpoře řešení problémů, k nácviku správného držení tužky, rozvoji tvořivosti i manuální zručnosti. Zařazením poslechu krátkých textů, případně jejich interpretací byla rozvíjena čtenářská pregramotnost. Učitelky dětem poskytovaly zpětnou vazbu průběžným hodnocením a vedly je k sebehodnocení. Vzdělávací a pohybové činnosti při pobytu venku byly tematicky propojené.

Ve všech třídách byla efektivně využívána široká nabídka podpůrných opatření, zaměřených především na děti se zrakovým postižením. Promyšlené a systematické zapojování odborných pracovníků vedlo k rozvoji každého dítěte podle jeho individuálních možností. Poskytování dostatečného prostoru pro vyjádření, podpora otevřenosti a respektu k odlišnostem vedlo k příkladnému rozvoji v socioemoční oblasti. Děti s vyšší potřebou podpůrných opatření byly aktivně začleňovány do vzdělávání a stanovené úkoly plnily s efektivní dopomocí asistentek pedagoga. Soustavné působení všech pedagogů pozitivně ovlivňovalo oblast sebeobsluhy a rozvoj společenských či hygienických návyků, patrné byly velmi dobré výsledky. Celkově herní i vzdělávací aktivity podporovaly rozvoj gramotností i očekávaných kompetencí.

Základem pro komplexní diagnostiku v SPC jsou vstupní informace získávané od zákonných zástupců, z kmenových škol klientů či dalších odborných pracovišť, vedení dbá na používání standardizovaných diagnostických nástrojů. Diagnostika dále vychází z analýz průběhu i výstupů činností klientů, výsledků pozorování, anamnestických dat či rozhovorů. Na základě této ucelené diagnostiky určují odborné pracovníce příslušná podpůrná opatření. Velmi zdařilé je aktivní využívání nových poznatků plynoucích z externí spolupráce a prolínání diagnostiky speciálně pedagogické s psychologickou. Analyzované výsledky vedou k poskytování cílené individuální péče, která respektuje zvláštnosti i potřeby klientů. Vhodnosti diagnostických nástrojů je všemi odbornými pracovníci věnována dostatečná pozornost, volba je přizpůsobována potřebám klienta, což má pozitivní vliv na účinnost a přesnost diagnostického procesu. Psychologická diagnostika vychází ze standardizovaných testů tak, aby výsledky odpovídaly skutečnosti a následně stanovená podpůrná opatření byla účinná. Speciálně pedagogická diagnostika se zaměřuje především na vyšetření zrakové percepce, které je doplňováno dle potřeby například vyšetřením prostorové orientace či úrovně rozumových schopností. V jednotlivých zkouškách zjišťuje stupeň a závažnost narušení zraku s následným určením podpůrných opatření i způsobů další práce s klientem. Proces diagnostiky je potřebně rozšiřován o některé části nestandardizovaných testů i vlastní materiály. Způsob provádění diagnostické činnosti SPC se příznivě promítá do kvality obsahu vydávaných doporučení pro školy i zpráv pro zákonné zástupce. Racionální prolínání diagnostik s dalšími odbornými poznatky vede k nastavování efektivních opatření a interaktivnímu zlepšování výchovně-vzdělávacího procesu v kmenových školách klientů i v jejich rodinách.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Mateřská škola vytváří každému dítěti a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání. Seznamování s prostředím a postupné zvykání na dětský kolektiv je rodičům nabízeno v rámci adaptačního programu. Z hospitační činnosti a analýzy školní dokumentace je patrné, že cíle vzdělávání jsou v praxi naplňovány. K tomu přispívá pružné třídní plánování a průběžná evaluace se stanovenými záměry do dalšího období. Systematická individuální práce vychází z podrobné akreditované pedagogické diagnostiky dítěte, respektuje doporučení SPC i výstupy pedagogické diagnostiky MaTeRS. Komplexní péče je zajišťována prostřednictvím pravidelných ortoptických a pleoptických cvičení, systematickou rehabilitační i logopedickou péčí. Na práci odborných pracovníků navazují průběžným procvičováním všechny pedagožky předškolního vzdělávání. Některé ale nemají kurzy logopedického asistenta, což částečně omezuje kvalitu poskytované logopedické prevence. Každodenní pokroky dětí jsou účelně podporovány intenzivní spoluprací pedagožek, asistentek pedagoga, odborníků i zákonných zástupců. Kvalitní příprava dětí v povinném roce předškolního vzdělávání je systematicky zaměřována na přechod na vyšší stupeň vzdělávání a účinně snižuje rizika školní neúspěšnosti. Efektivní vliv na rozvoj funkcí s následným zvýšením školního výkonu i pozitivnějším psychickým vyladěním má aktivní využívání diagnostických materiálů Maxík.

K dosahování kvalitních vzdělávacích výsledků přispívá spolupráce se zákonnými zástupci. Učitelky pro ně organizují společné aktivity na příklad besídky, tvořivé dílny či besedy s odborníky, poskytují jim odborné informace a nabízejí možnost zapůjčení literatury nebo kompenzačních pomůcek. V rozšiřování znalostí a dovedností v oblasti kultury, sportu a prevence či sdílení odborných poznatků spolupracuje škola s externími organizacemi ve městě, specializovanými pracovišti a odbornými institucemi. V oblasti společného vzdělávání je funkční spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně-pedagogickými centry. Ke zkvalitnění a doplnění vzdělávacího obsahu školního vzdělávacího programu přispívají kulturní a vzdělávací aktivity, jakými jsou divadelní představení, výlety nebo exkurze. Své výsledky škola prezentuje v tisku, na webových stránkách i na veřejných akcích.

Vedoucí pracoviště SPC se na regionální i celorepublikové úrovni dlouhodobě podílí na tvorbě standardů pro SPC a buduje partnerskou spolupráci s řadou institucí i jednotlivých odborníků. Nové poznatky, moderní trendy či inovativní postupy aktivně zařazuje do systému poskytovaných poradenských služeb, čímž pozitivně ovlivňuje kvalitu poradenského procesu. Z analýzy vzorku spisů SPC vyplývá, že nejčastěji využívané diagnostické metody jsou správně voleny a dobře používány, což vede ke zvýšení přesnosti výsledných diagnóz a optimalizaci závěrů vydávaných zpráv i doporučení ke vzdělávání. Dodržování termínů pro zpracování poradenských výstupů ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se dlouhodobě daří a má kladný dopad na školní i sociální prosperitu klientů. Vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření je pravidelné a funkční, provádí se dotazníkovým šetřením, telefonickými konzultacemi a návštěvami v kmenových školách. Obsahy vydaných doporučení jsou srozumitelné, pro školy dobře návodné a ve výuce plně využitelné.

SPC nabízí ambulantní i terénní formy poradenských služeb. Poskytovaná ambulantní péče aktivně přispívá ke snižování negativních dopadů vyplývajících ze znevýhodnění klientů. Dále SPC realizuje poradenské služby zpravidla prostřednictvím terénních výjezdů do kmenových škol s důrazem na prospěšnost směrem ke klientům, k zajištění jejich vyššího psychického a emocionálního komfortu.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Od poslední inspekční činnosti došlo ke změně na pozici ředitelky školy. Nové vedení se zaměřuje na vytváření příznivého školního klimatu a rozvoj pedagogické spolupráce. Došlo ke zkvalitnění prostor pro předškolní vzdělávání i materiálního a technického vybavení. Škola dlouhodobě udržuje vysokou kvalitu vzdělávání dětí s potřebou podpůrných opatření pomocí komplexní odborné péče, v úzké spolupráci se speciálně pedagogickým centrem.

Silné stránky

- Velmi dobré vzájemné vztahy všech aktérů vzdělávání včetně speciálně pedagogického centra a jejich vedením podporovaná funkční spolupráce vytváří příznivé prostředí ke vzdělávání, přispívá ke zvyšování jeho kvality a napomáhá prezentaci školy.
- Spolupráce multidisciplinárního týmu podporuje individualizaci ve vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a vede k výrazně pozitivnímu posunu v kvalitě vzdělávacích výsledků.
- Aktivní přístup vedení speciálně pedagogického centra k průběžnému naplňování koncepčních cílů spolu s udržováním stabilního počtu klientů má výrazně pozitivní dopad na účelnost a efektivitu poskytované ambulantní i terénní péče.
- Profesionalita odborných pracovníků speciálně pedagogického centra, jejich provázaná součinnost a implementace nových poznatků a moderních trendů se pozitivně odráží v kvalitě poskytovaných poradenských služeb.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V týmu speciálně pedagogického centra není sociální pracovníce. Tato skutečnost omezuje míru poskytování sociálních poradenských služeb a představuje významnou organizační, časovou i administrativní zátěž všech odborných pracovníků.
- Kvalita logopedické prevence je částečně snižována tím, že část pedagogických pracovníků neabsolvovala specializovaný kurz.
- Nevyhovující prostorové uspořádání vnitřních speciálně pedagogického centra omezuje rozsah a další možnosti jeho činnosti.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Posílit odborný tým speciálně pedagogického centra.
- Zajistit kurzy logopedického asistenta pro učitelky školy.
- Zajistit prostory speciálně pedagogického centra směrem k vhodnějšímu a lépe využitelnému stavebnímu uspořádání.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění Zřizovací listiny schválené usnesením zastupitelstva Jihočeského kraje č. 32/2001/ZK ze dne 22. 5. 2001, s účinností ode dne 1. 6. 2001, ve znění ke dni 1. 1. 2020, čj. 1/2020, včetně dodatků 1 až 12
2. Rozhodnutí ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. KUJCK 128/2006 s účinností od 1. 3. 2006

3. Rozhodnutí ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. KUJCK 18248/2007/OSMT s účinností od 1. 10. 2007
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu kontroly
5. Koncepce dlouhodobého rozvoje školy
6. Roční plán mateřské školy
7. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání čj. 202/2017, platný od 1. 9. 2017
8. Školní řád mateřské školy čj. 201/2017, platný od 1. 9. 2017
9. Organizační řád mateřské školy
10. Jmenování do funkce ředitelky usnesením Rady Jihočeského kraje č. 791/2017/RK -20, ze dne 24. 7. 2017
11. Školní matrika vedená v listinné a elektronické podobě
12. Dokumenty týkající se správního rozhodnutí ředitelky školy
13. Třídní knihy ve školním roce 2019/20
14. Plán pedagogických rad včetně záznamů
15. Plán kontrolní a hospitační činnosti, včetně záznamů
16. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o dosažené odborné kvalifikaci)
17. Koncepce dlouhodobého rozvoje speciálně pedagogického centra
18. Plán dalšího vzdělávání pracovníků speciálně pedagogického centra
19. Osobní spisy klientů pedagogického centra vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 (vzorek)
20. Vnitřní řád speciálně pedagogického centra
21. Záписы z porad pracovníků speciálně pedagogického centra
22. Plán činnosti speciálně pedagogického centra pro školní rok 2018/2019 a 2019/2020
23. Výkazy o speciálně pedagogickém centru 2018/2019 a 2019/2020
24. Záписы z porad vedení školy vedené ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
25. Dokumentace týkající se oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví včetně knihy úrazů
26. Dokumentace k oblasti školního stravování
27. Dokumentace školy vztahující se k hodnocení finančních podmínek za roky 2018 a 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy / školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž

se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Dana Machová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Dana Machová v. r.

PhDr. Aranka Fořtová, školní inspektorka

Aranka Fořtová v. r.

PhDr. Ljubica Váchová Nováková, odborník
na vzdělávání zdravotně postižených dětí

Ljubica Váchová Nováková v. r.

Bc. Ladislava Svatošová, kontrolní pracovnice

Ladislava Svatošová v. r.

V Českých Budějovicích 7. 2. 2020

Datum a podpis ředitelky školy / školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Michalová, ředitelka školy

Jana Michalová v. r.

V Českých Budějovicích 14. 2. 2020